

¹Klinika za reumatske bolesti i rehabilitaciju
Referentni centar MZSS RH za reumatoidni artritis
Klinički bolnički centar Zagreb ♦ Kišpatićeva 12 ♦ 10000 Zagreb

²Klinika za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju
Referentni centar MZSS RH za spondiloartropatije
Klinička bolnica "Sestre milosrdnice" ♦ Vinogradska 29 ♦ 10000 Zagreb

STAVOVI I ZNANJE BOLESNIKA O OSTEOPOROZI U HRVATSKOJ POPULACIJI PATIENTS' OPINIONS AND KNOWLEDGE ABOUT OSTEOPOROSIS IN CROATIA

Božidar Ćurković¹ ♦ Simeon Grazio²
za HOST studijsku grupu

Osteoporoza je najčešća metabolička bolest kostiju i predstavlja veliki javnozdravstveni problem, prvenstveno zbog velikog broja netraumatskih fraktura. Uz dobre lijekove i pravilno doziranje suplemenata za optimalne rezultate prevencije i liječenja osteoporoze ključnu ulogu igra suradljivost bolesnika. Ona je bolja ako je veće znanje bolesnika i potencijalnih bolesnika o osteoporozi. U zadnjih petnaestak godina intenzivno se govori o osteoporozi, pa je pretpostavka da je to, osim povećanja svijesti o toj bolesti, rezultiralo i kvalitetnim znanjem i stavovima samih bolesnika. Stoga je u Hrvatskoj provedena multicentrična studija, u kojoj je na uzorku od 3123 bolesnika (3021 žena i 102 muškarca) s potvrđenom dijagnozom osteoporoze ispitano znanje o osteoporozi, njezinoj važnosti, prevenciji i liječenju. Bolesnici konsekutivno viđeni u ambulantama fizijatar, reumatologa i specijalista nuklearne medicine, imali su prosječnu dob od 66,64±8,92 godina, a median trajanja bolesti je bio 2,0 godine (interkvartilni raspon 4,0). Pitanja iz strukturiranog upitnika ispitanicima je postavljao liječnik, a oni su mogli odabrati više odgovora.

Početni rezultati pokazuju da većina ispitanika drži da osteoporozi treba liječiti sa ciljem prevencije fraktura na svim mjestima (1762;52,2%), a manje njih vjeruje da je najvažnije prevenirati vertebralne frakture (786;23,3%),

odnosno frakture kuka (729;21,6%). Kao lokalizacije prijeloma koji najčešće dovode do teških posljedica bolesnici su označili kuk (2078;61,6%) i kralježak (1762;52,2%). Ispitanici su teške posljedice prijeloma kuka definirali su kao fizičku nesposobnost (1754;52,0%), gubitak samostalnosti (1697;50,3%) i povišeni rizik od prijevremene smrti (1617;47,9%). Bili su svjesni potrebe za kompleksnim liječenjem osteoporoze, prvenstveno ukazujući na potrebu kombiniranja specifičnog lijeka, D vitamina i kalcija (2753;81,6%), manje na važnost fizičke aktivnosti (1819;53,9%) i prekid s lošim navikama (1422;42,2%). Nađene su određene varijacije u rezultatima prema pojedinim regijama Hrvatske. Prethodno smo izvijestili da je 15% bolesnika izjavilo da ima ograničeno znanje o kalciju, a njih 27% o D vitaminu. Oko 50% ispitanika zna da se D vitamin u tijelu stvara nakon izlaganja sunčanim zrakama, njih 13% je znalo da žene s osteoporotskim frakturama imaju visoki rizik za deficijenciju vitamina D, a samo 8% njih da 2 od 3 postmenopauzalne žene s osteoporozom imaju nedostatak D vitamina (1).

Zaključno, bolesnici su relativno dobro informirani o ciljevima prevencije osteoporoze, većina ih drži da je potreban sveobuhvatni farmakološki/nadomjesni pristup (specifični lijek, D vitamin, kalcij), dok je manje od polovice iskazalo važnost fizičke aktivnosti.

Ključne riječi

osteoporoza, stavovi i znanje bolesnika

Literatura

1. Grazio S, Morović-Vergles J, Babić-Naglić Đ, Ćurković B, Punda A, Pranić Kragić A. and HOST study group. What do patients treated for osteoporosis know about vitamin

D and calcium? - Results from the large cross-sectional multicenter study "How much do I know on Osteoporosis" (HOST study) in Croatia. *Osteoporosis Int* 2010;21(Suppl 1):S94.

prof.dr.sc. Božidar Ćurković

Klinika za reumatske bolesti i rehabilitaciju ♦ Referentni centar MZSS RH za reumatoidni artritis
Klinički bolnički centar Zagreb ♦ Kišpatićeva 12 ♦ 10000 Zagreb